1-5) 1.(10) m. (48)

.am. — 10. szám. Egyes szám ára 2 krajcár, vidéken 3 krajcár. Budapest, 1908. junius 8.

NAPLÓ

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA Hírlapkönyvtári Nyilvántartó napló 1908 évi 1561. sz.

.etési ára: Egész évre 5 korona. | Megjelenik minden hétfőn kora reggel.

sd napján.

dben, áhitatos tisz-
e az olvasó ajtaján.
n hivalkodunk, sze-
agunk teljes tudatában
iégszobáikba, ahová nem
a jöttünk, hanem állandó
e, mindennapos jóbarát
ni. Az olvasóért, a közért
gy munkánk eredményes
ha megnyilnak előttünk

, magyarságunk,
aiért, azok érde-
ha kell vakmerő
ssal, félelmet nem
ethetetlen kitartással.
y ennek a városnak pol-
legyen az egész ország,
g találja meg nehéz napjai-
ban küzdelmeinek eredményét. A polgár-
ságért, a polgári társadalomért harcolunk,
ha kell a hatalommal és a proletársággal
szemben, azért a polgárságért, amelynek
filléreiből él ez a város s amelynek áldo-
zatkészségéből emelkedik ki a föld alul
egy fejlődő, nagy arányu tündérváros.

De nem vagyunk ellenségei a dolgozó munkásságnak sem, egyaránt érezzük annak is a terhét, nehéz küzdelmét megértjük, céljaikat tiszteljük, csak az eszközeiket nem helyeseljük s az üres, oknélküli agitációit itéljük el.

A munka emberei vagyunk. A dolgozó polgárságért mindent, a dologtalanságért semmit. Ez a mi programmunk. Sikerünket nem a magunk sikerében találandjuk majd, hanem polgárságunk helyzetének jobbrafordulásában.

Részletes programmot nem irunk. A részleteket számonkint adjuk. A mi programmunk nyitott könyv lesz, amelynek minden lapja egy-egy láncszem, amely a munkát a sikerrel fogja összefüzni. Nem kérünk mást az olvasótól, csak azt, hogy olvassa el amit mi itt megirtunk, s hogy nem lesz haszontalanul eltöltött az idő, azért mi fogadalmat teszünk, s minden tehetségünkkel arra törekszünk, hogy hüséges munkatársa, barátja és tanácsadója legyünk.

Az esztendő e legszebb ünnepének, piros pünkösdnek reggelén, amidőn minden sziv kitágul, a nap forrón süt, a lelkekben éled a reménység, kint zöldül a vetés, nyilik a piros pünkösdi rózsa, illattal telve a lég s madárdaltól hangos erdő, mező: mi alázattal kopogtatunk és sziveslátást kérünk.

A szerkesztőség.

A polgárság védelme.

Néhány napja alig van, hogy a szó szoros értelmében gyilkos merényletet és támadást intéztek egy derék, munkás polgár, Koszálik Márton, Lujza-utcai hentesmester és családja ellen, s mint látszik, ezt az eseményt szép csendesen elfeledik mindenütt. Lapjaink nehány napig, mig ezen esemény egy szenzációs hirnek anyagot szolgáltatott, addig csak megemlékeztek róla, sőt maga a környék lakossága is csak arról vesz tudomást, hogy az üzletben egy „inspektiós“ rendőr ül és olvas ujságokat. A rendőrség a nyomozást eredménynyel, dicséretes buzgósággal vezeti, de a polgárság érdekében még sem az államhatalom, sem a főváros hatóságától nem hallottunk nyilatkozatot, amelyből valamelyes hathatós védekezésre következtethetnénk.

Pedig az államnak és a fővárosnak magának minden tettében, minden intézkedésében arra kell hogy törekedjék, hogy ennek a fővárosnak polgárságát megélhetésében, keresetében előmozditsa. Az állam innen kapja az adóbevétel egy harmadát, a főváros több milliós budgetjét ennek a polgárságnak adófilléreiből állitja össze. Az állam, a város az adózóktól mindennap ujabb és ujabb áldozatot követel, valóságos kinos teher nehezedik napról-napra a polgárság vállaira, s ez a teher az elők végezetéig csak fokozódni fog. Honnan fogja a polgárság fizetni, amikor sem az állam, sem a főváros hatósága nem igyekezik teherviselésén könnyiteni, munkálkodásában kezére járni. Amikor még élete sem biztos, mert a mühelyeken kivül- és belül duló terror fegyvert ad az elvakult tömeg kezébe s még békés vásárló közönség is áldozatul esik.

Az a lelketlen uzsora, amit ezzel a polgársággal véghez visznek, az már több a soknál. A fővárosi tanács lagymatagságának méltó arcképe a fiatal polgármester önteltsége, eredménytelen ambiciója. Nem tud, nem mer az érdekekkel harcolni, nem mer a magán érdek kezére koppintani. Egy ország fővárosával mer és tud egy *Kaszelik háziur* harcolni és szembeszállni. Ha egy főváros hatóságára mer és tud egy Párisban élő beteg ember fittyet hányni; — akkor igazán letehetjük a tollat és a falra hányt borsó történetéről elmélkedhetünk. Egy meggyötört, egy kiuzsorázott polgárság jajjongasára bedugott fülekkel és néma ajakkal áll a tanács, az állam és az adóbehajtás lelketlenségeit és kegyetlenségeit üzi. Mit szóljunk a lakásuzsoráról, mit szóljunk arról még többet, hogy a főváros közepén legelők és szemétlerakodó helyek állanak a hatalom gyengeségétől akkor, amikor a polgárok 60—70 kilométerre kénytelenek kiköltözni a házbér stájgerolás elől. Egyetlen világvárosban — pedig szeretjük magunkat is ennek tartani — sem találunk ehhez hasonlót. Annyi, oly sok baja van a polgárságnak, hogy igy, hevenyészve, még a nagyobb sérelmeit sem tudjuk felsorolni. Rákerül azonban sorjában mind. Mert a fővárosban a megélhetés ezerszerésen nehezebb az adó és teherviselés sokszorta nehezebb és több, s mégis sem az állam, sem a hatóság nem mutat semmi különösebb hajlandóságot a segitésre.

A polgárság pedig nem kér. Nem kér többet. Jogai vannak. Kötelességei. A jogainak teljes birtoklásában hajlandó kötelességét ki is terjeszteni. De megköveteli, hogy összefogjon állam és hatóság, hogy ennek a fővárosnak a polgárait minden alkalommal segitse. Ebben a célban ott talál bennünket mindenki, az állam, a város és a polgárság, de a polgárság ellen irányuló minden cselekedettel szemben fog találni a legélesebb harcban mindenki. *(J.)*

Valami a cigányokról . . .

Még alig mult el a dánosi események utóhatása, s máris elhallgatott a közvélemény a cigány kérdésről. Sulyos mulasztás terheli ezért a közigazgatást. A *nagy* tömeg, a populusz mindig szeszélyes volt. Szeszélyességét aknázta ki minden cézár és minden agitátor. A tömeg a hangulat hatása alatt áll. Egy, aki nem olyan, mint a többi, képes olyan cselekedetet beleszuggerálni a tömegbe, amilyent csak akar. S egy vad, nomád nép, akinek érzéke nem ismeri az enyém-tiéd határát; amely nép müveletlen, elhanyagolt, a középkorba illő viseletben és erkölcsökben él, annál fogékonyabb minden rossz iránt. S ha hozzávesszük az állati ösztönét, a nöstény iránti indulatát, amikor egy egész karaván fut egy megvadult nember után s ölni, gyilkolni kész annak varázshatalma alatt, akkor nem szánalmat érezünk ezen nép iránt, hanem gyülöletet és mint fekélyt kiirtani akarjuk.

Álhumanisból meg lehet kegyelmezni az apagyilkosnak is, hiszen mentsége mindenkinek van, hanem a XX-ik században Európa közepén szabadjára engedni az oláhcigányokat, akik mint *„magyarok“* rontják hirünket a külföld előtt, ez oly vétkes mulasztás, amelyért megérdemelünk minden becsmérelést.

A külföld nem a cigányokat itéli el, hanem elitéli a magyar hatóságokat és a magyar társadalmat; a hatóságot, hogy nem tud, vagy nem akar ellenük tenni, a társadalmat pedig, mely nem tudja, vagy nem akarja kényszeriteni a hatóságot arra, hogy ha kell a legmesszebbmenő brutalitással is lekösse ezt a nomád népet. Szép szóval, annyi meddő és tisztán zaklató intézkedés helyett szolgabiráink maguk csinálhatnak valamit, ha nem tudják megvárni, mig ő kegyelmessége déltájban fölkelt és kegyes *„schlaffrock“*-ban meghallgatni álmosan az előterjesztéseket, amelyek a reggelihez való inyenc dolgok s utánna kis séta, kis kocsizás és luncs. A margitrakpartról nem lehet a cigány kérdést elintézni, oda vakmerőség, bátorság, hirtelen elhatározás és szolgabirói kutyakorbács kell.

A kivándorlás közgazdasági haszna.

A képviselőház bank-bizottsága most folytatja az önálló bank érdekében való első teendőjét, a szakértők meghallgatását. Az első szakértő, *Barta* Arnold udvari tanácsos, az Agrár- és Hitelbank igazgatója, előadása közben egy oly megjegyzést dobott a vitába, amely nem a kérdést illette, de amely méltán keltett feltünést. Adatokkal igazolta ugyanis, hogy a közvélemény által nemzeti veszedelemnek tartott kivándorlás nemcsak hogy nem veszedelem, ha-

nem 145 millió korona tiszta értékbehozatal, amelyet idegen tőke fizet s amely mint feleslegg vándorol be évről-évre künt levő testvéreink zsebéből részint hozzátartozóiknak a mindennapi szükségletek fedezésére, részint pedig mint a nemzeti vagyon gyarapodása ingatlanokba és a takarékpénztárakba helyeztetik el. Ez az uj megitélése a kivándorlásnak azt hisszük egészen más irányba tereli a kivándorlás korlátozását. Barta Arnold igazg. számitásának komolyságában nincs okunk kételkedni. Ha tehát ezek az adatok tények, akkor azt hisszük, mégsem hiába épült a fiumei kivándorlási palota.

Hadd menjenek véreink Amerikába. De vigyázzunk rá, kit eresztünk odaát. Arra ügyeljünk, hogy véreinket ne a gyülölet kergesse ki a négy folyam hazájából, hanem a pénzvágy; hadd keressenek odakünt pénzt, és főképpen hadd tanuljanak. Az élet első iskolája a katonaság. Ott tanul rendet, fegyelmet és mások iránt való tiszteletet. Hadd legyen a második iskola Amerika. Tapasztalatokban, élelmességgel meggazdagodva fogjon itt munkába minden ember. Igy lesz ennek a hazának hasznos polgárává. Amerika szabad iskola és jó iskola különösen nekünk magyaroknak, akik oly nehezen tudunk az eke szarvai közül kissé beljebb kerülni az élet forgatagába.

A kivándorlásnál arra kell nekünk ügyelnünk s szervezeteket létesitenünk, hogy véreink oda künt is hű fiai legyenek ennek a hazának. Idetartozandóságukat ébren kell bennük tartani. Az az ember, akit a kivándorlási palotából „szerencse föl"-lel bocsátunk utnak, s aki, ha egyszer elhatározta, hogy megy, ne álljuk többé utját, ne engedjük szökni, hanem járjunk kezére, s a közigazgatás különösen ne okoskodjék sokat, hanem lássuk el jó tanácscsal, felvilágositással, hadd érezze azt, hogy itt egy szerető anya kiséri bizonytalan utjára féltő gonddal hütelen fiát, de lássa, hogy kész a bocsánat, s ha a balsors csapásai sujtják, mindig van helye, ahová visszatérhet, s ahol a megtért fiu módjára ölelő karok várják.

Barta Arnold udv. tanácsos talán maga sem gondolt arra, hogy minő kihatása lehet egy odavetett megjegyzésének, de mi hisszük — és erős a hitünk, — hogy sok eszmecsere fog még erről folyni s talán egész kivándorlási politikánk helyes mederbe fog kerülni.

Politika a sirkövek között . . .

Az üzleti élelmesség dicsérendő dolog. De a magyar üzleti élelmesség mindig alól marad a külföldi komolyságon. A jó üzletembernek nem szabad politizálni a pöröly mellett. Hagyja azt csak vasárnap délutánra, vagy pedig a . . . malom alá. — Nem komolyan mondjuk ezt, mert, — bár politikával még egyelőre nem foglalkozunk, — szivünkön viseljük a dolgozó polgárság legkisebb érdekét is, mégis, ily elfajulását a feltünési viszketegségnek, s a csöndes sirkövek közé való bevitelét a politikának mi ugyancsak nem helyeselhetjük. Mutatóba hadd álljon igy ország-világ mulatságára egy jámbor kőfaragó ábrándozása Tisza Pistáról, akitől messiási küldetést vár, hogy majdan az veszi meg tőle a sirkövét a koaliciónak.

(Kossuth Lajos azt üzente) dallamára.

Tisza István! azt üzenjük
Gyere vissza, tönkre megyünk
Arcunk sápad, zsebünk sovány,
Tönkre tehet a sok vivmány,
A magyar szabadság helyett
Pénz s joggal hizlaljuk Bécset

éhen a HAZA.

Magyar földnek nincsen párja
Dus termése, szép buzája
Arany, ezüst is van bőven
Jó katona, meg mi minden
De megélni még sem lehet:
Nemzetének vivmányt szerzett,

él az „ADRIA"— — —

Munka, kenyér, közgazdaság
Lári fári mind bolondság
Kvóta, létszám, REVIZIÓ,
Báró, ordó, protekció,
Osztogatják szegény népnek
De csak nekik jó kenyérnek

ébredjél TISZA!

énekli Lőwy József sirköves, mint régi 48-as, akinél 10 koronától feljebb sirkövek **nagy** és **kis halottak** számára kaphatók.

Előfizetési felhivás.

A „Napló"-ra junius havától kezdődőleg új előfizetést nyitunk. Az ár változatlanul marad **egész évre csak 5 (öt) korona.**

Számonként az elárusitó helyeken egyes példány ára **4** fillér.

A NAPLÓ
kiadóhivatala.
Budapest VIII., Üllői-ut 48.
Telefon szám 24—81.

HIREK.

A nemzetközi párbajellenes kongresszus Budapesten. Csütörtökön délelőtt kezdte meg tanácskozásait a Nemzeti Muzeum disztermében. Európa minden országának születési aristokráciája, a politika, tudomány, irodalom, közigazgatás kitünőségei gyülekeztek össze, hogy tüntessenek egy modern és humánus eszme mellett. Az első nemzetközi párbajellenes kongresszus létrejötte a jeles szervezők érdeme, elsősorban a fáradhatatlan Dessewffy Aristidé és Gergely Ede főtitkáré. Lefolyásának tisztes hangja, vitáinak komolysága pedig az előadók érdeme, akik közül különösen *Klumetzky* báró volt osztrák miniszternek és *Crispolti* Fülöp márkinak, egy rendkivül elmés, elegáns és közvetetlen hangu olasz szónoknak volt fényes sikere. Megjelent a kongresszuson, a liga lelke *Bourbon* Alfons osztrák esztei herceg nejével is. A kongresszus tisztikarába Du Bourg javaslatára egyhangulag megválasztotta elnöknek *Dessewffy* Aristidot, alelnöknek *Antoni* (Németország), *Crispolti* (Olaszország), *Du Bourg* (Francziaország), *Klumetzky báró* (Ausztria) és *Balogh Jenő Dr*-t. (Bajorország). Főtitkár lett: *Gergely* Ede. A gyülésen *Günther* igazságügyminiszterünk is nagyjelentőségü beszédet tartott. Az elnök javaslatára üdvözlő táviratot küldtek a spanyol igazságügyminiszternek, aki épen az nap nyujtotta be törvényjavaslatát a kortez elé a párbaj büntetésének szigoritására. Este az Operában diszelőadás volt: Erkel Bánk-bánját adták. A kongresszus még e héten elvégzi tanácskozásait s a külföldiek több csoportba osztva országunk szebb tájait tekintik meg.

Francois Lajos kitüntetése. A király *Francois* Lajos budafoki pezsgőborgyárosnak ipari téren szerzett érdemei elismeréseül a Ferenc-József-rend lovagkeresztjét adta.

Püspökjelölés Debrecenben. A református egyház kerületek vezetői Debrecenben *Erőss* Lajos debreceni, *Dávidházy* János debreceni, *Balthazár* Dezső böszörményi, *Dicsőffy* József püspökhelyettest és *Széll* Kálmán nagyszalontai esperest ajánlották.

Egy iskolaigazgató ünneplése. A Ferencváros polgársága lakomát rendezett *Klement* Alajos iskola-igazgató tiszteletére, tanitói működésének huszonötödik évfordulóján és abból az alkalomból is, hogy a debreceni Csokonai Kör legutóbbi népszinmü pályázatán az első dijat ő kapta. A lakomán *Bárczy* polgármester is megjelent és szép szavakban ünnepelte Klementet.

Emlékirat a testi nevelésről. A *Magyarország Testedző Egyesületek Szövetsége* terjedelmes emlékiratot szerkesztett a testi nevelésről, amelyet az őszi ülésszakban a képviselőház elé terjeszt. A szövetség a pünkösdi közgyülésen, valamint a junius 28-án és 29-én tartandó testnevelési kongresszuson vita tárgyává teszi az emlékirat tervezetét és az itt elfogadott esetleges módositásokkal juttatja a parlamenthez.

Mozgófényképek [illegible] **mellett.** Párisban és Brüsszel[illegible] [illegible]sötét néző[illegible]eren mutatják be [illegible] teljesen kivilágitott né[illegible] előadás alatt lecsavar[illegible] lámpáit, hogy a szinpa[illegible] érzékenyebb legyen a [illegible] városban ellenben a [illegible] vetitik és az erős fény[illegible] érvényesülnek, amellet[illegible] nem rontja ugy a szem[illegible]

A járadék-kibocsátás. [illegible] főrendiházi tag, a Magya[illegible] igazgatója, csütörtökön fölkeres[illegible] ban *Wekerle* Sándor miniszterel[illegible] az állami kölcsön dolgában megk[illegible] folytassa. A tanácskozás másfé[illegible] tartott és résztvett benne *Papp* miniszteri tanácsos is. Arról ér[illegible] végleges megegyezés [illegible]eg van [illegible] ötven millió koron[illegible] az árfolyamot csa[illegible] százötven millióbo[illegible] bank által képvisel[illegible] milliót vesz át, mig a [illegible] böző, a kezelése alatt [illegible] millió koronát vesz át.

A Magyar Jelzálog-Hitel[illegible] *betéti üzlet vitelét* és takar[illegible] könyvecskékre vagy folyószámla[illegible] [illegible]ózé-kenyebb föltételek mellett elfogad [illegible] [illegible]pénztárnál Budapesten, mint kolozsvári képviselőségnél.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének szeszipari szakosztályától kapjuk a következő sorokat: Az ipari szeszgyárosok körében azok a hirek, a melyek a szeszadóreform dolgában benyujtott javaslatokról kiszivárogtak, mély megdöbbenést keltettek. Az ipari szeszgyárak a mértéktelen agitáció folytán el voltak ugyan készülve üzemük korlátozására, de hogy e korlátozás oly mértékü legyen, mely immár egyenesen létezésüket veszélyezteti, ezt nem várták. Hir szerint az ipariak kontingensét, mely husz év előtt 544 ezer hektoliter volt és jelenleg 276 ezer hektolitert tesz, öt év alatt 156 ezer hektoliterre fogják csökkenteni, s igy az ipariak kezén egykori kontingens-birtokuknak alig 29 százaléka marad. Ez az ipari szeszgyáraknak halálos itélete; drága és nagyszabásu gyárüzemek értéktelenednek el és több ezer egzisztencia, mely e gyárakban foglalkoztatva volt, veszti el kenyerét. A közel jövőben az ipari szeszgyárak egész tevékenységének arra kell irányulnia, hogy a tetemesen csonkitott kontingens mellett az üzemföntartás nehézségeit leküzdhessék. Egy másik intézkedése a javaslatnak, melyet az ipari szeszgyárak legnagyobb méltatlanságnak érez-nek: a kártérités kérdése. A kisajátitandó kontingensért nyujtandó kártérités oly kicsire van tervezve, hogy ez kártérितésnek egyáltalán nem is minősithető. Ha a kormány helyesnek találta, hogy közgazdasági okokból megkárositson egy iparágat, akkor ennek következményeit is le kellett volna vonnia, és ez iparnak az elvonásokért kellő kártéritést adni. Az ipari szeszgyárak nem adják föl a reményt, hogy még az utolsó pillanatban is, ha a megváltásra kerül a sor, a kormány engedni fog a jobb belátásnak és olyan megváltási árat állapit meg, mely az ipariakat legalább részben kártalanitja az elvont kontingens mennyiségeért.

A szolgák és napidijasok. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter jóváhagyta a közgyülésnek az ideiglenes alkalmazottak, altisztek és szolgák alkalmazása, javadalmuk megállapitása és a jogviszonyaik rendezése iránt alkotott szabályrendeletet. A vásárcsarnoki altiszteknek a szabályzat ellen beadott fölebbezését a miniszter eluta-

sitotta. A fölebbezésben azt kivánták az altisztek, hogy az ő hivatalnoki jellegük állapitassék meg és részükre a korpótlékra való jogosultság kimondassék. Fölhivja a miniszter a fővárost, hogy a korpótlékra vonatkozó kérelmet tekintse előterjesztésnek és határozatilag intézze el.

Munkásházak épitése. A tanács hozzájárult, hogy a fuvartelepi munkások számára munkásházakat épitsenek. Utasitotta a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a munkásházaknak keressen telket és a vázlatos terveket sürgősen mutassa be.

A sertésvásár kibővitése. A sertéskonzumvásáron erősen megnövekedett a fölhajtás s a sertést néha napokig a vasuti kocsikban kell hagyni, mert nem tudják kirakni. A közvágóhidi bizottság javaslatot tett a tanácsnak, hogy 1600 darab sertés befogadására épitsen szállást.

Az önálló magyar jegybank birálata. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület választmánya pályázatot hirdet az önálló magyar jegybank kérdésének tudományos méltatására és birálatára közgazdasági és társadalompolitikai szempontból. A mü terjedelme mintegy négy nyomtatott iv legyen. Jutalma 500 korona. A pályanyertes munka az iró tulajdona marad; köteles azt még ebben az évben közzétenni, különben a kinyomatásról a pályázatot hirdető egyesület gondoskodik. A pályamunkák névtelenül, a szerző nevét rejtő jeligéslevéllel *Gaál* Jenő dr. egyesületi igazgatónak (IX., Ferenckörut 29., II.) november elsejéig küldendők be. A biráló bizottságot a választmány küldi ki.

Uj állások szervezése. A belügyminiszter az uj állások szervezésére vonatkozó közgyülési határozatot jóváhagyta. E határozat folytán a fogalmazói, kezelői és pénztári szaknál 37 napidijas és 28 gyakornoki állás fog megszünni és ezek helyébe rendszeresitett illetményekkel a következő uj állásokat szervezik: A fogalmazói szaknál 4 elsőosztályu tanácsjegyzői, 6 másodosztályu tanácsjegyzői, 7 elsőosztályu fogalmazói, 7 másodosztályu fogalmazói, 15 segédfogalmazói, 2 árvaszéki segédfogalmazói állást. A középponti pénztárnál két másodosztályu pénzkezelői, az adópénztárnál: 2 elsőosztályu pénztári tiszti, 1 harmadosztályu pénztári tiszti állást.

Adomány a szegényeknek. *Biehn* János, leánya, *Biehn* Elza férjhezmenetele alkalmával a IX. kerületi szegények közt leendő kiosztás céljából 300 koronát adományozott. — *Ehrenfeld* Antal, a neje, született *Hellmann* Sarolta elhalálozása alkalmából 1000 koronát adott át a polgármesternek arra a célra, hogy a főváros szegényei között felekezeti külömbség nélkül osszák szét.

Gyászrovat. *Frigyesi* Mór az *Adria* Biztositó Társaság titkára, Frigyessy Adolfnak a társaság trieszti vezérigazgatójának fivére junius 3-án 75 éves korában meghalt.

Szinház és Müvészet.

Fölvétel a Szinész-Egyesületbe. Az *Országos Szinész-Egyesület* tanácsa junius 10. és 11-én tartja ez évi fölvételi vizsgálatait. Eddig mintegy kétszáz kérvény érkezett be. Ezeket a kérvényeket a kiküldött bizottság junius 5-én vizsgálta felül, vajjon szabályszerüen vannak-e fölszerelve. Junius 10-én a gyakorlatosok és müködési engedelemmel birók, junius 11-én pedig az uj kérelmezők fognak vizsgázni. A gyakorlatosok ötven korona fölvételi dijat, a müködési engedelemmel birók és uj kérvényezők pedig hat korona vizsgálati dijat tartoznak a vizsgálat előtt lefizetni. Junius 3-án rendes tanácsülés volt, melyen a vizsgálat módjait állapitották meg.

A **Népszinházban** csütörtök este adták 65-ször Máder és Pásztor nagysikerü darabját a *Nagymamát*. Az előadás lelke ma is *Blaháné* volt. A mi nagyasszonyunk a modern szinjátszás viharaiban is megtartotta mindmáig az ő csodás, igazi müvészi modorát, az ősz fürtü nagymamája büszkesége a magyar szinjátszásnak. Palotás táncát számosan megismételtették. Kitünő volt *Dobi*, méltó partnere volt *Marosi* Adél. Turcsányi Olga, Abelovszky, Horváth, Kürti, Pázmány és Bálint kisebb szerepeikben hozzájárultak az est sikeréhez.

Vidéki szinészet köréből. *Kövesi* Albert elismert, jó vidéki társulata Nagykanizsán müködik teljes erkölcsi és anyagi sikerrel. A társulat erői a vidéki legjobb szinészek közül valók. Szubrettje *Parlaghy* Cornélia, s maga az igazgató pár is — bár vajmi ritkán — nagy sikerrel lép föl. Kivánatos volna, ha gyakrabban lépnének föl.

Őszi időjárás, nyáron. Amire emberemlékezet óta nem volt példa, az ez évben bekövetkezett. A minapi óriási jégeső után olyan szeles, hüvös időjárás következett, amely végzetessé válhatott volna a gazdákra s a buza árát ugy felszöktette volna, hogy lehetetlen magas ára lett volna a lisztnek és a kenyérnek. Csakhogy Bánd Vilmos előrelátó és olyan raktára van, hogy a buza kétszeres ára mellett is képes a régi árban adni a hires Bánd-féle kenyeret.

Kirándulás a fővárosban. Pünkösd ünnepén, amikor mindenki a zöldbe igyekszik s aki nem akarja a villamos mizériákat végig élvezni, az sétáljon át az Eskü-téri hidon Budára, a *Lineberg-féle* vendéglőbe (Döbrentei-utca 4.) ahol árnyas kerti terraszokon, a Duna fölséges partján, a Gellérthegy tövében a legszebb panorámát szemlélheti s mégis egy városi előkelő étterem minden kényelmét élvezheti.

Télen-nyáron lakható villát, 3–4 szobás modern házat keresek megvételre villamos mentén. Legalább 600 öles árnyas, szép gyümölcsös kert legyen. Ajánlatokat csakis tulajdonosoktól: *„Iduna“* cimen a kiadóhivatalba kérek.

Csakis honi árukat hirdetünk. Kérjük olvasóinkat, hivatkozzanak lapunkra.

Kávéházakban, olvasó helyeken, vendéglőkben kérjük mindenütt a NAPLÓ-t.

Hirdetéseket egységes, szabott árszabás mellett vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: **Jékei Károly.**
Kiadóhivatali igazgató: **Erdész Zsigmond.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.
Telefon: 24—81.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda, VIII., Üllői-ut 48. sz.

SZINHÁZAK.

Hétfő, 1908 junius 8.

M. kir. Operaház.
Lakmé
Kezdete 7 órakor

Nemzeti Szinház.
Az aranyember
Kezdete 7 órakor

Magyar Szinház.
A sasfiók.
Kezdete fél 8 órakor.

Vigszinház.
Tatárjárás
Kezdete fél 3 órakor.
Naftalin
Kezdete fél 8 órakor.

Uránia Szinház.
A ló
Kezdete fél 8 órakor

Király-Szinház.
A drótostót
Kezdete 3 órakor
100 év mulva
Kezdete 8 órakor

Népszinház-Vigopera.
Á sárga csikó
Kezdete ½ 3-kor
Ezeregy éj
Kezdete 8 órakor

Főv. Nyári Szinház.
János vitéz
Kezdete fél 3 órakor
A szép Darinka
Kezdete fél 8 órakor

Kristály-só.
A legfinomabb és legtisztább magyar sótermék, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint feldolgozva.
Nem csomósodik! Mindig száraz!
Kapható minden jobb füszer- és csemege kereskedésben.

FÉNYKÉPEK
legolcsóbban csak
„HUNNIA“ fényképésznél
Károly-körut 6. sz.

6	Vizit fénykép	1 frt 50
	Kis makart	2 „ —
	Makart	3 „ 50
	12 levelezőlap	2 „ 50

Minden hölgynek
nélkülözhetetlenek az én cikkem, ezért kérjen prospektust, melyet nyitva ingyen és zárva 10 filléres levélbélyeg beküldése ellenében küld
Deberle György Budapest II. ker., Csalogány utca 11c. ajtó 1.

Vendéglő az Öreg Diófához
I., Pálya-u. 8. a Fővárosi Nyári szinház közelében. — Telefon 25. — Kerthelyiség villamvilágitással. Szeparék. — Szinház után friss vacsora. — Különlegas fiatal szárnyasok minden időben kaphatók. — Naponta Balázs Pista hirneves zenekara hangversenyez
Szives pártfogást kér **Buzik András** vendéglős.

Várady József Andrássy-ut 51.
(ezelőtt Prindl)
Pilseni és Müncheni sörcsarnoka és éttermei.
Szinház után friss vacsora.

Forró artézi fürdőviz
olcsón házhoz szállitatik. — Megrendelhető dohánytőzsdékben, vagy telefon 20—35.

Pfeffermann János
kőfaragó-mester
Budapest, III. ker., Vörösvári-u. 135.
(a temető mellett)
Nagy sirkő-raktár.
Valódi svéd gránit és syonit, magyar, szilézia és olasz márványok nagy választékban. Sirkövek javitása és betük aranyozása a temetőben legolcsóbban eszközöltetik. E szakmában 36 évi müködés.

Csaló
dik, ha azt hiszi, hogy máshol olcsóbban vásárolhat óvszerkülönlegességet, mint a Gummi Királynál.
Hatschek N.
CSAKIS: Károly-körut 6.
Árjegyzék titoktartással ingyen.

ELITE nagykávéház
VII., Rákóczi-ut 20.
Naponta
Balogh Károly
zenekara hangversenyez.

FISCHER ANTAL
cukrász
Főüzlet I., Krisztina-tér 2.
Fióküzlet IV., Kigyó-tér, Királyi bérp.
Egyik legrégibb, legelőkelőbb cukrász üzlet.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitünő hatásu.
Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

Posztómaradékok
angol és hazai gyártmány, öltönyökre, nadrágokra és kosztümökre félárban kaphatók Weisz Miksa posztóáruháza, Király-utca 17

FŐVÁROSI ORFEUM.

Waldmann I. igazgató. **Nagymező-utca 17.**

Szerda junius 3-a óta:

Parisiana-esték.

Szinre kerülnek: **A fürdőkádban.** Jules Ravertan egy fölvonásos darabja. **Österreicher Rudolf** humoros előadásai saját müveiből. **Az erős darab,** Julius Horst egy fölvonásos szinmüve. **A pénzes levélhordó,** Golz Arnold és Emil szinve. **Főszereplők:** Ellen **Isenta,** Richard **Godanüw, Schmiedl, Österreicher** stb. stb. — **Az előadások kezdete 8 órakor.** Hideg buffet az előcsarnokban. — Az előadások teritett asztalok előtt folynak le. Jegyelővétel delelőtt 10-1-ig és d. u. 3—6-ig a nappali pénztárnál. Bővebbet falragaszok. — A télikertben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Putzer György kerthelyiségében

V. Váci-körut 14. — ma és minden este

BALOGH RUDI teljes zenekara hangversenyez.

Üvegáruk háztartások részére legolcsóbban

Erhardt-nál, Mária Valéria-u. 1.

BUTOROKAT

kiváló minőségüeket készpénzért ugy, mint kedvező **részletfizetésre** legjutányosabb árban szállit **Sándor Ignác** butorraktára V. kerület **Bank-u. 7.** Vadász-utca sarok, Váci-körut mellett.

---

20 frttól mérték szerinti tennisz-öltönyök, luster-öltönyök és finom nyári öltönyök angol szövetekből **Grossman B. és Tsa Nagydiófa-utca 3. szám.**

Kovald Fest Tisztit.

Az előkelő közönség találkozóhelye

a **Horváth**-féle rákospalotai akáclombos

vendéglő kerthelyisége.

Elsőrendü italok. Kitünő magyar konyha és pontos kiszolgálás.

Esténként cigányzene, melyet a hires komáromi Bókai Testvérek zenekara **Márkus** magyarország első tárogatós közremüködésével hangversenyez. Közuti megálló. M. Á. V. óránként közlekednek. Az utolsó vonat indulása Budapestre fél 12-kor **Ezer személyre kényelmes ülőhely.**

Telefon 33—85. Külön termek.

Számos látogatást kér

Horvath Imre, nagy vendéglős

Rákospalota-Ujpest vasutállomásnál.

Az ujpesti hajóállomási vendéglőben.

naponta élőhalból szabad tüzön főzött

halászlé

KATONAZENE.

Szt-Margitszigeti Gyógyfürdők

43.3° C, term. kénes hévforrások. Modern berendezésü **vizgyógyintézet Halka** Lajos dr. orvos vezetése mellett. **Svéd gyógygimnasztika és masszázs** orvosi felügyelet mellett **Holmgren** Per **svéd specialista** által gyakoroltatik. **Szállodák, vendéglő és kávéház saját kezelésben.** Kivánatra teljes penzió. **Prospektust küld a Szt.-Margitszigeti gyógyfürdők és szállodák r.-t. igazgatósága.**

Apolló-projectograph.

Telefon 68—39.

Kockajáték. Kenyérbe sütött pénz. **Cézár mint chauffeur.** Éjfél után Kacér kisleány. **Medve vadászat Oroszországban.** Szigoru apa. Csavargó leány. **A tanitónő** Visszaemlékezés a szinpadra.

Kezdete fél 6 órakor.

Metropole-szálló

VII., Rákóci-ut 53. sz.

Az étteremben ma este

BANDA MARCI hangversenyez.

Helvétia-kávéház

Andrássy ut 35. szám.

Minden este cigányzene

JARDIN DE PARIS (Párisi kert)

Erzsébet Királyné ut I. (A Gerbaud-pavilon mögött.)

Ma és mindennap

nemzetközi kabaret.

Medgyaszai Vilma
Barrison Gertrud
: Carl Christoff :

12—2 **Tánczmutatványok.** **12—2**

Hajnalig zene!

Bérkocsi, villamos és társaskocsiközlekedés. Jegyek előre válthatók Zipser és Könignél VI. Andrássy-ut 4.

Sovánka Nándor

a

Bodó-kávéházban

muzsikál.

Nyári különlegességek: Eper-bowle, pezsgős fagylalt, Szikla-siller.

Liget kávéház

VI. Aréna-ut 33. sz. a.

(a Városligeti nyári szinházzal szemben.)

pécsi Hegedüs Gyula

12 tagból álló zenekara hangversenyez.

Egyletek részére külön nyári fedett helyiség.

PALOTA Nagy-Kávéház

Budán, I., Szt.-János-tér 4. sz., a Fővárosi Nyári Szinház közelében.

Reggelig nyitva — Pálma-kert. — Szinház után vacsora. — Ifj. RIGÓ JANCSI zenekara hangversenyez.

CHIKAGO mozgófénykép vállalat

Budapest, VII., István-ut 39.

Az Aréna-uti villanyos megálló közvetlen közelében.

Telefon 93—09.

Magyarország legolcsóbb mozgófényképkölcsönző osztálya. Kölcsön adunk 1000 méter képet hetenként kétszeri változással napi 15 koronáért. - Nagyobb, vagy kisebb képmennyiségnél a kölcsöndij ennek arányában csökken vagy emelkedik.

A fővárosi előkelő uri családok találkozási helye a **„Márványmenyasszony“ vendéglő, I., Márvány-utca 6.** Naponta teljes reggeli és ebéd étlap. Friss csapolt szalon-sör, valódi szikla-siller. Idei liba, pörkölt csirke á la „Márványmenyasszony“ **és** rákpörkölt. Naponta **Berkes Berci** kitünő szólista zenekara játszik. Külön termek. Reggeli 3 óráig nyitva. Telefon 49—79. Becses pártfogásért esd **BOROS GYULA vendéglős.**

Lukács Károly

kuruc cigányprimás esténként hangversenyez

Árvay Ottó Ede

kávéházában

Aréna- és István-ut sarok

Márvány- és Alkotás-utcák sarkán vendéglő

az Aranykoszoruhoz nyári kerthelyiségében

esténkint **Farkas Józsi** zenekara **hangversenyez.** Hegyi borokt! — Villames megálló a déli vasutnál (körforgalmu).

Pártfogást kér

BAUER vendéglős.

Friedl J. Ede

cukrász

Buda, II., Főutca 28.

Elsőrangu üzlet, 58 éve áll fenn. Kifogástalan, tiszta anyagból készitvék az összes sütemények.

AMERIKAI PARK

Telefon 4—49 **UJ ŐS-BUDAVÁRA** a régi mellett virágerdőben Igazgató **FRIEDMANN A.**

Európa legelőkelőbb és legnagyobb családi nyári mulatóhelye.

Nagy attrakciók a **varietében** és a **Tabarin Moulin Rouge**-ban.

Bérletjegyek kaphatók: Hirsch-nagytőzsde, Andrássy-ut 19. szám és **az igazgatóságnál. Hölgyeknek és katonatiszteknek 8.— kor. uraknak 12.— koronáért.**

Pálmaligeti-nagyvendéglő Aréna-ut 74. szám

Ma és mindennap az **1. számu m. kir. honvédzenekar** hangversenyez. **EKAMP GYULA, vendéglős.**

Ruszvurm Vilmos cukrász

Buda, I. ker., Vár, Szentháromság-utca 7.

Alapittatott 1827.

Buda és Pest legrégibb elsőrangu cukrász üzlete.

Gyertyánliget-GYÓGYFÜRDŐ Mármaros megyében.

Vasutállomás: **Nagybocskó-Gyertyánliget.**

Az ország egyik legbájosabb fürdője, tele gyógyforrásokkal. Vérszegények idegbajosok biztos gyógyulást szereznek. Van kitünően berendezett hidegvizgyógyintézete. Vendéglőjében izletes és olcsó az étkezés. Szobák jutányosak.

Megkeresésre prospektust küld:

Dr. Widder Péter orvos, fürdőtulajdonos

GYERTYÁNLIGETEN, Mármarosmegye.

GELB A. amerikai férfiruha-bérlet **Izabella-u. 12., 10 K-ás havi részl.**

Üvegbetük **BOLGÁR PÁLNÁL,** V., Aulich-u. 8. Telefon 886.

Král Gyula kőfaragómester

kőmegmunkáló gyártelepe

Budapest, III., Lajos-utcza 77—79.

Sirkőtiókraktár: II., Margit-körut 60. Telefon 36-27.

Készit mindennemü kőfaragómunkát és bárminemü kőből siremlékeket. Nagy sirkő és márványraktár.

Ki akar szép lenni? Kevés hölgy van a világon, ki a gutori **Földes Kelemen** aradi gyógyszerész világhirü arckenőcsét, a **Margit-crémet** ne ismerné. Az összes szépitőszerek között a Földes-féle **Margit-créme** örvend a legnagyobb kelendőségnek. Nagy tégely **2,** kicsi 1 korona. Kapható minden gyógyszertárban. Postán küldi **Földes Kelemen** gyógyszerész Arad; kivánatra a **„Szépség ápolás“** cimü könyvecskét ingyen küldi.

Nagy Béla cukrász

Buda, II., Fő-utca 73. szám.

Ajánlható kitünő üzlet. Mindenkor friss készitmények.

Koszalik Márton

hentes

Bpest, VIII., Lujza-utca 24.

A Józsefváros egyik legelső hentesáru üzlete. — Mindenkor kitünő friss hentes áruk.

Pénzkölcsön

Tisztviselők 6%-os

földbirtokosok 4½%-os

hosszulejáratu

törlesztéses kölcsönt

kaphatnak.

Levélbeli megkeresések intézendők

Hitelvállalat **Erzsébet-körut 15.**

Beketow Cirkusz Városliget

— Telefon 104—46. —

Ma, este ½8 órakor

nagy fényes előadás

a 12 óriási oroszlán és az egész nagy műsor.

A Stefánia Corsó Kávéházban

Stefánia-ut és Thököly-ut sarok.

Minden délután és este

Veszpr. Kis Jancsi

teljes zenekarával HANGVERSENYEZ

Egész éjjel nyitva. Egész éjjel nyitva.

Esős időben a zárt helyiségben hangverseny.

Ehm János nagyvendéglőjében

a Nemzeti Szinház bérházában, ma este

Farkas Pali teljes zenekarával hangversenyez.

Putzer György

Gyógyforrás-Szálloda

Budán, Lukács-fürdővel szemben.

Naponta **ifj. Banda Marci** hangversenyez.

FÉSZEK halászcsárda

(volt SINGHOFFER-féle) I. Budán, Mohai-ut 8.

a Fehérvári-uti vámnál.

Legszebb kiránduló hely. Közlekedés Budafoki villamossal. Naponta **halkülönlegességek.**

Kitünő konyha. Izletes borok.

Esténként jó cigányzene. — Telefon 65—26.

Kelló Vilmos tulajdonos.

GELLÉRT (Gartenfeld) MÓR

Budapest, III. (Ó-Buda) Lajos-utca 98. sz.

Mindennemü sirkövek raktára valódi márvány, cienit és granitból.

Temető-munkák és javitások legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pongyola- és bluz-specialista

Delain-, batiszt- és kreton-pongyolák. Selyemcsipke-, batiszt és zefir-bluzok óriási választékban **olcsó árak mellett** raktáron vannak.

Spitzer Antal, Kigyó-utca 5. Klotild-palota.

Tömeges vétel folytán a

PANAMA-KALAPOK

ára 9 és 12.50 frt.

KERTÉSZ PÁL divatnagyáruházában

Rákóci-ut 40. sz. (Népszinházzal szemben)

Telefon 46—79.

Brázay-sósborszesz szappan.

Ki sulyt helyez arcbőrének tisztaságára s azt üde fehér és bársonypuhává óhajtja tenni, a mosdáshoz csakis **Brázay-sósborszesz-szappant,** mozsdóvizébe pedig pár csepp **Kölnivizet** használjon. Brázay-sósborszesz-szappan ára darabonkint 70 fillér. 3 drb diszdobozban 2 korona. A Brázay-féle kölniviz -.50, 1.—, 2.— és 4.— koronás üvegekben kapható mindenütt, vagy közvetlenül **Brázay Kálmán cégnél Budapesten.**

BLUM LAJOS

kőfaragó és sirkőkereskedő

magyar müvészek által tervezett modern siremlékek raktára

Budapesten, VIII., Köztemető-ut 4.

Márvány, gránit és syenit siremlékek egyszerübb és diszesebb kivitelben kaphatók, eladás nagyban és kicsinyben. **Elvállal:** épitkezési-, szobrászati és mindennemü egyéb kőfaragó-munkát, nagyobbszabásu sirboltok, sirszobrok, szent-szobrok, falburkolatok, emléktáblák készitését, valamint helybeli és vidéki temetőkben siremlék javitások, sirfeliratok vésését és aranyozását.